

УДК 378.04:005.5

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2019.23.183179>

СТАНІСЛАВ ГРИНЬОВ

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА ДЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті розкривається поняття професійної культури як сукупності світоглядних і спеціальних знань, якостей, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій, які забезпечують більш високу ефективність управлінської діяльності менеджера. Професійна культура майбутнього менеджера є результатом еволюційного накопичення технологій інформаційної діяльності та управління, теорій, методологічних та історичних описів професійної діяльності, відображеної у суб'єктах та об'єктах професійного простору. Актуалізація умов, що впливають на розвиток професійної культури майбутнього менеджера, є важливим чинником організації його підготовки до ефективної діяльності. Автор презентує технологічні аспекти цього процесу, розкриває його сутність і структуру, розглядає вимоги до формування професійної культури майбутнього керівника закладу освіти, що забезпечують успішну реалізацію Концепції Нової української школи.

***Ключові слова.** Нова українська школа; майбутні менеджери; професійна культура; технологія формування професійної культури майбутніх менеджерів; викладач з освітнього менеджменту; кафедра педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна*

Постановка проблеми. Формування професіоналізму кадрового корпусу сучасних освітніх менеджерів базується на прогресивних навчальних і управлінських технологіях, сучасних методах організації праці і є фундаментальною передумовою позитивної реалізації завдань, які необхідно розв'язати сьогодні в умовах становлення Нової української школи. Тому актуальністю набуває кваліфікована підготовка магістрів з освітнього менеджменту, яка не лише стала визначальною стильовою рисою сучасної освіти, імпульсом до розвитку професійної культури на інноваційних для нашого суспільства засадах, але й реалізується в професійній діяльності. Постає завдання попереднього створення інноваційного проекту підготовки управлінців високого професійного рівня, який регламентує спрямованість на досягнення конкретної мети, базується на координованому виконанні пов'язаних між собою дій (Кулик, 2008, с. 146).

У багатьох педагогічних навчальних закладах України функціонує магістратура з галузі 07 «Управління та адміністрування», 073 Менеджмент. Необхідність її функціонування обумовлена такими конкретними потребами сьогодення: підвищуються темпи змін в освіті та промисловості, тому традиційні організаційні форми, ефективні в стабільному середовищі з незмінними функціями, себе не виправдовують; перевага віддається гнучким стратегіям, організаційним структурам і культурам, що забезпечують швидке реагування на зміни; сучасний освітній менеджмент упроваджує форми і методи, які дозволяють успішно реалізувати інтеграційні процеси в Новій українській школі; умови ринку стають більш вибагливими, освітні проекти – масштабними та потребують більшого професіоналізму в управлінні; важливого значення набувають проблеми людських стосунків, а саме лідерство, мотивація, створення команди, управління конфліктами; діяльність менеджерів пов'язана з виконанням все складніших освітніх проектів, що вимагає спеціальних умінь, інструментарію, професійної культури.

Аналіз останніх досліджень. Професійна культура є підсистемою загальної культури і являє собою соціально-професійну якість майбутнього менеджера, що спричиняє його здатність до успішного саморозвитку і створює передумови кар'єрного зростання. Це взаємопов'язані явища, які функціонують у науковому полі акмеології, тому поверненню сучасному освітньому процесу його акмеологічної ролі присвячені такі роботи: культурологічний підхід у вищих навчальних закладах (Г. Балл, І. Бех, С. Максименко, В. Рибалка); формування культури у студентів (Ш. Амонашвілі, Р. Гуревич, І. Зязюн, В. Зінченко, Е. Клімов, С. Марков, С. Максименко, Е. Моргунов, В.Рибалка); формування культури майбутніх педагогів як основного складника професійної майстерності (І.Бех, І. Зязюн, Л. Карамушка, Н. Пророк, В. Рибалка, В. Шаплавський). Науковцями всебічно розглядаються особливості розвитку університетської освіти (В. Кремень, О. Савченко), зміст та напрямки особистісно орієнтованого навчання та виховання молоді (І. Бех, С. Бондаревська, М. Чобітько), формування творчої, соціально активної особистості (С. Сисоєва, Р. Ткач).

Дослідниками розкрито пріоритетні принципи управління, модернізовані управлінські функції керівника проектів, сучасні форми й методи управління, стилі управління (В. Берега, Л. Даниленко, Є. Березняк, В. Мадзігон, Л. Карамушка, В. Маслов, В. Пікельна, Н. Островерхова, Г. Єльнікова, Л. Калініна). Значний внесок до розробки теорії формування професійної культури керівника взагалі й управлінської культури зокрема зробили: Є. Березняк, В. Бондарь, Л. Васильченко, О. Виговська, І. Жерносець, І. Ісаєв, Ю. Конаржевський, С. Королюк, О. Мармаза, В. Олійник, Ю. Палеха, М. Поташник, Г. Сиротенко та інші.

Проблема професійної культури викладача вищої школи стала предметом дослідження таких науковців: С. Гончаренко, Н. Гузій, І. Ісаєв, І. Зязюн, Н. Мазур, О. Мороз, А. Мудрик, А. Реан, Є. Рогов, В. Рибалка, В. Семиченко, С. Сисоєва, С. Федорова, Є. Шиянов, П. Щербань та ін. Проте системне бачення цього поняття наразі в дослідженнях не представлено. Вчені аналізують переважно професійну культуру майбутнього вчителя, яка визначається загалом як складне утворення, що є впорядкованою сукупністю загальнолюдських цінностей, професійно-ціннісних орієнтацій і рис особистості, універсальних способів пізнання і гуманістичної

технології педагогічної діяльності. Незважаючи на це, цілісно зміст та умови формування професійної культури майбутнього менеджера освіти в умовах реалізації Концепції Нової української школи не аналізувалися, тому її структура і сутнісні характеристики є предметом наукової дискусії.

Мета статті – розкрити зміст технології формування професійної культури майбутніх менеджерів для роботи в Новій українській школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз вихідних понять «культура», «професія», «предметно-трудова діяльність», а також їхній логічний синтез дозволяє визначити поняття професійної культури фахівця. В основі цього визначення – усвідомлення культури як потужного соціодуховного чинника розвитку суспільства і людини, осмислення її впливу на всі види людської діяльності (Гуревич, 1994).

У будь-якій діяльності людини її зв'язок із культурою є сутнісним. У співвідношенні «особистість – професійна культура – предмет праці» можна бачити, що, з одного боку, у професійній культурі особистості містяться якості, притаманні будь-якій особистості, а з іншого – якості, що формуються в результаті спеціальної діяльності. Обидві групи якостей взаємодіють між собою і, відповідно, явище професійної культури є своєрідним синтезом фізичних і духовних здатностей людини. Разом з тим, у діяльності людини втілюється не тільки досягнутий рівень умінь і навичок, а і ступінь розкриття здібностей, ступінь розвитку творчих установок (Гузій, 2015).

Професійна культура – це сукупність умінь фахівця, його персональних та професійних якостей, які поєднують у собі: високу культуру, привітність, швидку реакцію, порядність, новаторство, здоров'я, гарну пам'ять, презентабельність, творчість, рівень кваліфікації, продуктивність та якість праці, вміння спілкуватися, трудову дисципліну, оперативність виконання функціональних обов'язків, знання іноземних мов, володіння основами професійної етики, правилами міжнародних етичних норм, високою організованістю праці та дисципліни, володіння знаннями з безпеки життєдіяльності. Професійна культура містить у собі всі елементи зовнішньої і внутрішньої культури людини, а саме: правила стосунків і звертання, вміння правильно виражати свої думки, дотримуватися етичних норм спілкування (Зязюн (Ред.), 1997). Професійна культура майбутнього керівника в галузі освіти передбачає розвинені здібності до постійного навчання і самоосвіти. Той фахівець, який прагне до постійного самовдосконалення, у подальшому сприятиме розвитку і створенню позитивного іміджу освітнього закладу. Для фахівця з освітнього менеджменту професійна культура є основою професіограми, а її компоненти входять до ядра професійних знань, умінь, навичок.

В освітньому просторі перед фахівцями постають соціально-культурні проблеми, що вимагатимуть виконання таких функцій:

– культурозберігальна функція – вивчення, збереження, відновлення і використання культурного надбання у процесі зростання духовних та освітніх потреб і інтересів різних груп населення; сприяння збереженню національної ідентичності у глобалізованому суспільстві;

– культуротворча функція – створення національної освітньої та виробничої інфраструктури, наповнення позитивним досвідом виховного середовища суспільства;

– соціоорганізаційна функція – формування сприятливого культурного середовища для розвитку особистості і соціуму в освітньому суспільстві, на виробництвах; формування знань про створення проєктів, програм, вигравання тендерів, одержання грантів; розвиток умінь і навичок дотримання безпеки життєдіяльності; формування професійної культури особистості, проблеми подолання «мовного бар'єру» у світовому інформаційному суспільстві; сприяння розв'язанню правових, соціальних, технологічних проблем; управління конфліктами на виробництві;

– соціопедагогічна функція – сприяння формуванню професійної культури викладача і магістранта в процесі проходження виробничої практики; допомога в адаптації магістрантів до розвитку сучасних виробництв, їх проєктної діяльності.

У своїй професійній культурі майбутні менеджери синтезують пласти професійної етики та загальнолюдські цінності, професійні цінності своєї соціально-професійної групи (Гуревич, 1994).

Основою ефективних досягнень викладачів кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка є формування суб'єктивної педагогічної позиції майбутнього менеджера, його власний світогляд (світоглядна культура) як розуміння та взаємодія з навколишнім світом. Критерієм оцінки такого світогляду є рівень загальної культури, самовизначення у світі культури, сформованість особистісного культурного «Я» на засадах гуманізму.

У своїх наукових дослідженнях особливу увагу магістранти з галузі 07 «Управління та адміністрування» 073 Менеджмент приділяють розвитку професійної культури менеджера. Про це свідчать твори магістрантів, написані в рамках системи навчального моніторингу. Показовими у цьому плані є, до прикладу, міркування Артура М. Магістрант пише: «На мою думку, розвиток професійної культури майбутнього менеджера – це необхідний і важливий крок на шляху до успішного і висококваліфікованого керівника. І саме її студенти повинні опанувати в умовах магістратури, аби покласти надійний фундамент у свою професію. Професіоналізм діяльності менеджерів залежить від рівня їхніх здібностей, від якості початкової професійної підготовки, а також від подальшої роботи з підвищення кваліфікації та самовдосконалення. Але чому ж це так важливо в сучасному світі? По-перше, на сучасному етапі розвитку цивілізації актуального значення набуває готовність особистості до життєдіяльності, оскільки науково-технічний прогрес, обчислювальна техніка, гена інженерія та високі технології істотно змінили штучне середовище проживання людини. При цьому, в якості особливостей сучасної цивілізації багато дослідників виділяють переважання організаційних, інформаційних технологій, проникнення їх у виробничий процес, побутову сферу, комунікації, транспорт, медицину, освіту та інші сфери. По-друге, результати діяльності менеджера багато в чому залежать від ефективності міжособистісного спілкування, вміння організувати спільну діяльність інших людей. У зв'язку з цим можна сказати, що спілкування є інструментом професійної діяльності менеджера. Також слід зауважити, що радикальні зміни в українському суспільстві створюють передумови для визначення загальної

стратегії сучасної системи вищої освіти, яка вимагає підготовки фахівців-професіоналів, що поєднують у собі глибокі гуманістичні переконання, фундаментальні теоретичні знання й ретельну практичну підготовку.

Підсумком моїх міркувань стане така думка: розвиток професійної культури майбутнього менеджера в умовах магістратури є необхідним складником сучасної системи підготовки керівників».

У процесі становлення гуманістичного світогляду майбутнього менеджера, що активізується в умовах магістратури, повинні бути сформовані такі загальнолюдські погляди, переконання, установки та цінності, які б забезпечили становлення суб'єкт-суб'єктного, діалогічного, партнерського типу взаємин. Умовою реалізації таких взаємин є творчий інструментарій – система методів, прийомів, засобів, стратегій і тактик, методик. Цьому відповідає характер новітніх педагогічних технологій, що поєднують проблемність, пошуковість, розвиток, у яких роль викладача не тільки як лектора, що передає знання певної галузі, а й фасилітатора (допомога магістрантові відшукати індивідуальний шлях здобуття знань, залучення його до наукового пізнання). Зважаючи на це, нормою застосування у педагогічній практиці викладача вищої школи стали такі методи: ситуаційний, пошуково-ілюстративний, синектики, проєктів, мозкової атаки, тренінги тощо.

До основних показників професійної культури викладача з менеджменту відносимо гуманістичну педагогічну позицію у ставленні до магістрантів та його здібність бути вихователем; психолого-педагогічну компетентність і розвинене педагогічне мислення; освіченість у сфері предмета викладання та володіння педагогічними та управлінськими технологіями; досвід наукової діяльності, уміння обґрунтувати власну педагогічну діяльність як систему (дидактичну, виховну, методичну), здатність розробити авторський освітній проєкт; культуру професійної поведінки, способи саморозвитку, уміння саморегуляції власної діяльності, культуру спілкування (Гриньова, 2006).

У формуванні професійної культури менеджера відіграє значну роль рефлексія, яка є ключовим чинником у конструюванні власного професійного «Я» як сукупності Я-утворень. Ці новоутворення спрямовані на розвиток позитивної «Я-концепції» викладача, що сприяє вияву почуття задоволеності від занять педагогічною працею, самоповаги, впевненості у собі і відчуття успішності роботи в цілому. Висока результативність такого новоутворення безпосередньо залежить від умов, які стимулюють чи гальмують професійну діяльність. До них відносять ситуативні та особистісні чинники. Зокрема, особистісні чинники треба розглядати як стійкі властивості, риси особистості чи характеру особистості, що можуть впливати на стан, зумовлений тією чи іншою ситуацією (Педагогічна..., 1997).

Існують такі компоненти професійної культури викладача: пізнавальний, мотиваційно-емоційний, діяльнісний та регулятивний.

Пізнавальний компонент передбачає відповідність навчальних і професійних інтересів педагога, стійку потребу у самоосвіті, володінні інформацією про зміст інноваційних технологій та безпосередньо з предмета, що він викладає.

Мотиваційно-емоційний компонент – це позитивне ставлення до педагогічної діяльності, до магістрантів, задоволення становищем у соціально-професійній групі.

Діяльнісний компонент – відповідність знань, умінь, навичок та їхня реалізація під час роботи з магістрантами на кафедрі, застосування знань про управлінську та проєктну діяльність.

Регулятивний компонент – формування суб'єктивної педагогічної позиції, сформованість особистісного культурного «Я»; рефлексія як особистісне новоутворення викладача; самовдосконалення, а саме: курси підвищення кваліфікації, конференції, симпозиуми, семінари, тренінги тощо; уміння вдосконалювати професійно значущі якості.

Перелічені компоненти дають можливість встановити такі рівні професійної культури викладача: високий, середній, низький.

Високий рівень передбачає чітке уявлення про сформованість своєї професійної культури, власний розвиток особистості викладача вищої школи; професійну компетентність, володіння спеціальними знаннями й уміннями; самостійний пошук рішення педагогічних проблем; самоаналіз і самовдосконалення.

Середній і низький рівні характеризуються відсутністю бажання у викладача саморозвиватись, підвищувати свій рівень знань і вмінь, здійснювати розв'язання проблем, які виникають у ході освітнього процесу.

Сучасний викладач із менеджменту вищого закладу освіти повинен мати високий рівень професійної культури і через її призму впливати на духовний розвиток та формування професійної культури магістранта. Професійну культуру викладача розглядаємо як інтеграційну рису особистості педагога-фахівця-професіонала, результатом становлення якої є компетентність та майстерність. Умовою та передумовою розвитку педагогічної культури є педагогічна майстерність, а механізмом формування професійної культури як складного особистісного новоутворення є рефлексія. Дослідження феномену професійної культури особистості викладача є актуальним для підготовки магістрантів, вирішення наукової проблеми створення проєктів та програм, дослідження глобального загальнонаукового процесу становлення фахівця як універсума в практичній діяльності щодо вимог Нової української школи.

Технологія формування професійної культури майбутніх менеджерів складається з кількох етапів. Першим етапом формування професійної культури майбутніх фахівців є прогнозування розвитку професійної культури. Ураховуючи, що вимоги до професійної культури фахівців обумовлюються професійно-кваліфікаційними вимогами до посад, посадовими інструкціями, кодексами, правилами поведінки, основними стадіями формування професійної культури можна вважати:

1) аналіз – дослідження стану професійної культури фахівця з менеджменту в минулому, вивчення морального клімату в колективі та взаємовідносин між керівниками та підлеглими;

2) оцінювання індивідуального рівня розвитку професійної культури фахівців з менеджменту. Кожна особистість індивідуальна, яка має ціннісні орієнтири, володіє різними видами культур, життєвим досвідом, професійною компетентністю. Для досягнення успіху майбутні керівники повинні розглядати кожну людину як

унікальну сукупність компетентнісних, поведінкових і культурних факторів, враховуючи потенціал до подальшого формування та розвитку власної професійної культури;

3) вибір методу діагностики: соціологічні дослідження, анкетування, експертне оцінювання;

4) діагностика – визначення характеру і стану культурної компетентності та професійної культури фахівця управління проектами. На цій основі визначаються напрями вдосконалення роботи з кадрами, цілі прогнозування та кадрові завдання у сфері формування та розвитку професійної культури, які потрібно вирішити;

5) моделювання професійної культури – визначення змін, які бажано здійснити в нормативно-правовій базі з унормування та оцінювання професійної культури фахівців з менеджменту згідно зі структурою, компонентами та критеріями оцінювання останньої, а саме:

– розробка поточних нормативно-правових стандартів професійної культури, професіограм, які включатимуть загальні норми культурної компетентності;

– розробка поточних вимог до працівника в процесі його професійного-кваліфікаційного та професійно-посадового розвитку, які б оперативно закріплювалися в посадових інструкціях та відображали систему цінностей, норм культури;

– прогнозування культурної компетенції – внесення основних перспективних змін у нормативно-правове регулювання стандартів, норм професійної діяльності, планування структурних зрушень у професійно-кваліфікаційному складі кадрів та в проведенні кадрової роботи, а також змін у навчальні програми з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців проектної галузі.

Другим етапом технології формування професійної культури є її активізація (стимулювання). Набуті компетентності не матимуть користі, якщо спеціалісти, які ними володіють, не зацікавлені реалізовувати їх з максимальною віддачею, демонструючи їх у ступені розвитку інших якостей: ціннісного ставлення до професійної діяльності, мотивації до професійного удосконалення, творчої активності.

Вияв професійної культури керівника освітнього закладу в будь-якій ситуації – це взаємодія його особистісних характеристик і характеристик ситуації. Важливим показником професійної культури є культурна компетентність і частота її прояву; спостереження за професійною культурою здійснюється в межах конкретних професійно-кваліфікаційних вимог, професіограм, посадових обов'язків (посадових інструкцій).

Середовище професійної культури майбутніх фахівців з менеджменту складається з чотирьох взаємозалежних елементів (культура працівників управління, культура процесу управління, культура умов праці, культура документації) кожен з яких є незамінною для успішного управління.

Отже, без урахування вимог професійної культури практично неможливо реалізувати жодну з рекомендацій, розроблених науковцями. Удосконалювати професійну культуру означає удосконалювати всі її елементи. В кожному конкретному випадку вони можуть набувати вирішального значення для підвищення ефективності реалізації змісту освіти в Новій українській школі. Тому необхідно здійснювати комплексний аналіз професійної культури для виявлення тих її елементів і напрямів їх удосконалення, які можуть дати найбільший ефект. На кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка майбутні менеджери в процесі професійної підготовки стають організаторами та активними учасниками конференцій, семінарів, круглих столів, майстер-класів, лекторіїв, тренінгів, навчальних екскурсій тощо.

Висновки. Технологія формування професійної культури майбутніх менеджерів для Нової української школи, передбачає добір і систематизацію різноманітних методів, прийомів, що дали б змогу освоїти етапи та напрями управління персоналом, спрямовані на особистість, групу та колектив у цілому, дозволяє досягати індивідуальних, групових та організаційних цілей у довгостроковій перспективі. Технологія формування професійної культури майбутнього менеджера освіти включає ціннісне ставлення до професійної діяльності, загальнопрофесійну та культурну компетентність, домінуючий стиль мислення, мотивацію до професійного удосконалення, ступінь виявлення творчої активності, а також досвід, який відображає дії людини. Враховуючи, що професійна культура майбутніх менеджерів має компетентнісний зміст, ми дійшли висновку, що найбільш результативним є формування їхньої культури в цілому, а не контроль окремих проявів поведінки. Така позиція окреслюється кількома базовими положеннями: поведінка відображає зовнішні прояви внутрішньої сутності людини, серед важливих якостей якої є її культура та компетентність, тобто високий рівень володіння певними знаннями, вміннями та навичками; зміна поведінки неодмінно передбачатиме вдосконалення всіх критеріїв оцінювання професійної культури, особливо культурної компетентності

Список використаних джерел

- Гузій, Н. В. (2015). Педагогічний професіоналізм як наукова категорія. В кн. Н. В. Гузій (Ред.), *Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи* (С. 109-156). Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова.
- Зязюн, І. А. (Ред.). (1997). *Педагогічна майстерність*: підручник. Київ: Вища шк.
- Гриньов, С. Я. (Упоряд.). (2012). *Розвиток професійної культури майбутніх менеджерів управління проектами*: навч. посіб. Полтава: ПП «Астра».
- Гуревич, П. С. (1994). *Філософія культури*. Москва: Аспект-Пресс.
- Кузьмін, О. С., & Мельник, О. Г. (2003). *Теоретичні та прикладні засади менеджменту*. Львів: НУ «Львівська політехніка».
- Гриньова, В. (2006). Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу. *Вища освіта України*, 4, 58-61.

Кулик, Ю. (2008). Аналіз управлінського досвіду професійного розвитку менеджерів у міжнародних компаніях. *Формування ринкових відносин в Україні*, 7/8, 146-149.

References

- Huzii, N. V. (2015). Pedagogichnyi profesionalizm yak naukova katehoriia [Pedagogical professionalism as a scientific category]. In N. V. Huzii (Red.), *Pedahohichna tvorchiist, maisternist, profesionalizm u systemi pidhotovky osvitiatskykh kadriv: zdobutky, poshuky, perspektyvy* [Pedagogical creativity, skill, professionalism in the system of training of educational personnel: achievements, searches, prospects] (pp. 109-156). Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
- Ziaziun, I. A. (Ed.). (1997). *Pedahohichna maisternist* [Pedagogical skills]: pidruchnyk. Kyiv: Vyshcha shk [in Ukrainian].
- Hrynov, S. Ya. (Comp.). (2012). *Rozvytok profesiinoi kultury maibutnikh menedzheriv upravlinnia proektamy* [Development of professional culture of future project management managers]: navch. posib. Poltava: PP «Astraiia» [in Ukrainian].
- Gurevich, P. S. (1994). *Filosofiiia kultury* [Philosophy of culture]. Moskva: Aspekt-Press [in Russian].
- Kuzmin, O. Ye., & Melnyk, O. H. (2003). *Teoretychni ta prykladni zasady menedzhmentu* [Theoretical and applied principles of management]. Lviv: NU «Lvivska politehnika» [in Ukrainian].
- Hrynova, V. (2006). Pedagogichna kultura vykladacha vyshchoho navchalnoho zakladu [Pedagogical culture of a teacher of a higher educational institution]. *Vyshcha osvita Ukrainy* [Higher education in Ukraine], 4, 58-61 [in Ukrainian].
- Kulyk, Yu. (2008). Analiz upravlinskoho dosvidu profesiinoho rozvytku menedzheriv u mizhnarodnykh kompaniiakh [Analysis of managerial experience of professional development of managers in international companies]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini* [Formation of market relations in Ukraine], 7/8, 146-149 [in Ukrainian].

GRYNOV S.

Poltava V. G. Korolenko national pedagogical University, Ukraine

TECHNOLOGY OF FORMATION OF PROFESSIONAL CULTURE OF THE FUTURE MANAGER FOR THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

The article describes the concept of professional culture as a set of outlook and special knowledge, qualities, skills, values, orientations that provide higher efficiency of managerial activity of the manager. The future manager's professional culture is the result of the evolutionary accumulation of information technology and management technologies, theories, methodological and historical descriptions of professional activity reflected in the subjects and objects of the professional space. Updating the conditions that affect the future manager's professional culture is an important factor in organizing his preparation for effective activity. The author presents technological aspects of this process, reveals its essence and structure, considers the requirements for the formation of professional culture of the future head of the educational institution, which ensure the successful implementation of the New Ukrainian School Concept.

The technology of forming the professional culture of future managers for the New Ukrainian School, envisages the selection and systematization of various methods, techniques that would allow to master the stages and directions of personnel management aimed at the individual, group and team as a whole, allows to achieve individual, group and organizational goals in the long run. The technology of forming the professional culture of the future education manager includes a valuable attitude to professional activity, general professional and cultural competence, dominant thinking style, motivation for professional improvement, the degree of expression of creative activity, as well as experience that reflects human actions. Given that the professional culture of future managers has a competent content, we came to the conclusion that the most effective is the formation of their culture as a whole, not the control of individual behaviors.

Keywords. *New Ukrainian School; Future Managers; Professional Culture; Technology of Forming Professional Culture of Future Managers; Teacher in Educational Management; Department of Pedagogical Skills and Management named after I A Zazyun*

Стаття надійшла до редакції 24.03.2019 р.